

Õnne Pillak
Riigikogu Sotsiaalkomisjon
sotsiaalkomisjon@riigikogu.ee

Teie .09.2023 nr 1-1/15-223/1

Meie 29.09.2023 nr 2-2/23/0013/0976

Vastus tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõu (223 SE) kohta

Austatud Õnne Pillak

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TTJA) on tutvunud tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõuga (223 SE) ja tänab võimaluse eest teha ettepanekuid.

1. Eelnõu § 1 punktiga 6 muudetakse komisjoni delegeeritud direktiivi (EL) 2022/2100 artiklist 1 tulenevalt tubakaseaduse (TubS) § 8 lõikeid 5–7. Lõikesse 5 lisatakse kuumutatud tubakatooted, millel ei tohi olla alates 23.10.2023 eristavat maitset või lõhna. Eelnõu seletuskirja leheküljel 4 on kirjas, et *kuumutatud tubakatoodetele laiendatakse sarnaselt sigarettidega maitse- ja lõhnaainete lisamise keeldu, mille kohaselt ei tohi tubakatoote koostisosad, nagu filtrid, paberid, pakendid ja kapslid, sisaldada maitse- ega lõhnaaineid. Keelatud on mis tahes tehnilise lahenduse kasutamine, mis võimaldab muuta tubakatoote maitset või lõhna või suitsu intensiivsust, samuti ei tohi filtrid, paberid või kapslid sisaldada tubakat ega nikotiini.*
 - 1.1. Hetkel kehtiva TubS-i redaktsiooni järgi reguleerib TubS § 8 nõudeid tubakatoodete koostisele. Viidatud paragrahvi lõikest 5 ja lõike 6 esimesest lausest tulenevad maitse- ja lõhnaainete keelud konkreetselt sigarettidele ja sigarettideks keeratavale suitsetamistubakale ning nende koostisosadele. Samas on lõike 6 lauses 2 sätestatud, et *keelatud on mis tahes tehnilise lahenduse kasutamine, mis võimaldab muuta tubakatoote maitset või lõhna või suitsu intensiivsust.*
 - 1.2. Juhime tähelepanu, et tubakatoode on TubSi järgi oluliselt laiem mõiste (TubS § 3), hõlmates ka mitmeid muid tooteid peale sigarettide, sigarettideks keeratava suitsetamistubaka ja TubS muutmise seaduse eelnõu järgi lisatavate kuumutatavate tubakatoodete.
 - 1.3. TTJA hinnangul on TubS § 8 lg 6 eelnõu sõnastus ebaselge ja muudab järelevalve teostamise keeruliseks, sest maitse- ja lõhnaainete keeld puudutaks sõnastuse järgi üksnes sigarettide, sigarettideks keeravata suitsetamistubaka ja kuumutatud tubakatoodete koostisosi (lõike 6 esimene lause), kuid keeld kasutada mistahes maitset või lõhna või suitsu intensiivsust muutvaid tehnilisi lahendusi, kohaldub kõikidele tubakatoodetele (lõike 6 teine lause).
 - 1.4. **Kui keeld kasutada maitset või lõhna või suitsu intensiivsust muutvaid tehnilisi lahendusi peaks hõlmama üksnes sigarette, sigarettideks keeratavat**

suitsetamistubakat ja eelnõu 223 SE järgi kuumutatud tubakatooteid, teeb TTJA ettepaneku sõnastada nii ühtse arusaama tagamiseks kui ka järelevalve hõlbustamiseks ka TubS § 8 lg 6 teine lause vastavalt.

2. Soovime täiendavalt selgitada pärast e-sigareti maitsete keelustamist tekkinud olukorda (TubS § 8¹ lg 2 p 5 kohaselt on keelatud kõik muud maitse- ja lõhnaained peale tubaka ja mentooli maitse ja lõhna). Turul on suur valik maitsekontsentraate, mida saab kasutada nii kuumutatavate tubakatoote kui ka aurukivide maitsestamiseks, muu hulgas ei ole välistatud nende kasutamine ka e-sigarettide puhul. Maitsekontsentraatide pakenditel puudub viide kasutusotstarbele, küll aga on tootele märgitud „*flavor concentrate*” vmt. Kui osa tubakatoote maitsetest on keelatud, aga aurukivide maitsestamiseks on lubatud kõik maitset, on praktikas äärmiselt keeruline selliseid maitsekontsentraate turult eemaldada ja endiselt jääb võimalikuks väga lihtsalt e-sigaretile või kuumutatavale tubakatootele muud maitse ja - lõhnaomadused anda. See aga ei ole kooskõlas kehtiva õigusega, kuivõrd seadusandja eesmärk oli ja on keeld lisada e-sigarettidesse maitse- ja lõhnaaineid.
3. Eelnõu § 1 punktiga 9 täiendatakse tulenevalt direktiivi 2014/40/EL artikli 23 lõikest 3 TubS §-ga 38¹ järgnevas sõnastuses:
„§ 38¹. Tubakatootest ja tubakatootega seonduvast tootest teavitamise nõuete rikkumine
(1) Tubakatoote või tubakatootega seonduva toote **käitleja** poolt tubakatootest või tubakatootega seonduvast tootest teavitamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.“
- 3.1. TTJA märgib, et käitlemine on TubS § 6 järgi tubakatoote või sellega seonduva toote valmistamine, töötlemine või pakendamine (tubakatoote või tubakatootega seonduva toote tootmine); tubakatootega või sellega seonduva tootega kauplemine; tubakatoote või sellega seonduva toote hoidmine, ladustamine või edasitoimetamine kaubanduslikul eesmärgil või kaubanduslikus koguses.
- 3.2. Riikliku järelevalve pädevus tubakatoote ja tubakatootega seonduva toote kohta kehtestatud nõuetest kinnipidamise ja nende käitlemise korra ning nende toodete käitlemisel kehtivate erinõuete üle on TubS § 32 punkti 2 järgi TTJA-l.
- 3.3. Teavitamiskohustust ei ole TubS § 10 jj järgi mitte *käitlejatel*, vaid üksnes *ettevõtjatel*, kes tooteid võõrandamiseks Eestisse toovad või kes neid Eestis toodavad. Teavitamiskohustusega seotud nõuetest kinnipidamise üle teostab järelevalvet TubS § 32 punkti 4 kohaselt Terviseamet.
- 3.4. TTJA hinnangul on eelnõuga lisatava TubS-i § 38¹ sõnastus ebaselge. Võttes arvesse nii TTJA kui ka Terviseameti erinevaid järelevalvepädevusi TubS § 32 alusel ning teavitamiskohustusega ettevõtjate (§ 10 jj) ja käitlejate (§ 6) erisusi, on TTJA hinnangul vajalik täpsustada eelnõu punkti 9 sõnastust.
4. Kokkuvõtlikult toetab TTJA eelnõu peamist eesmärki, milleks on eeskätt tervisekaitse kõrge taseme tagamine, eelkõige noorte ja laste tervise kaitse. Kuigi ettepanekute esitamiseks antud tähtaeg (27.09.2023) on möödunud, loodab TTJA, et sisulisi ettepanekuid, mis on olulised mh õigusselguse tagamiseks, on võimalik arvestada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Oliver Gailan
sideosakonna juhataja
peadirektori ülesannetes

Melissa Liivak
Melissa.Liivak@ttja.ee